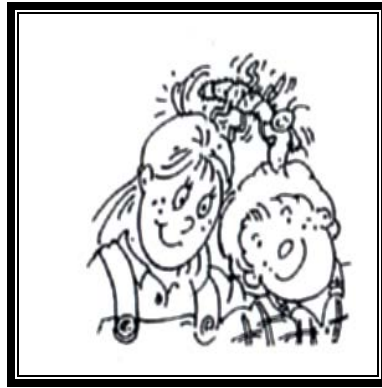

Llau Pen

Head Lice

Genethod i glymu eu gwalltiau os gwelwch yn dda.

Girls to tie back their hair please.

Rydym wedi cael achos o lau pen yn yr ysgol. A fyddech gystal â chymryd y camau priodol ym mhob teulu. Cysylltwch â'ch Meddyg Teulu, Fferyllydd neu Nyrs Ysgol am fwy o wybodaeth.

We have had an occurrence of head lice in the school. Please take these necessary steps. For more information contact your family Doctor, Chemist or School Nurse.

Cylch Bywyd Lleuen Life cycle of the louse.

<p>1. Trosglwyddo: Mae'r lleuen yn treulio'i diwrnod yn mynd o ben i ben, yn bwyta yn lle bynag mae eisiau.</p> <p><i>Transfer: The head louse spends its day wandering from head to head, feeding where it wants.</i></p>	<p>2. Dodwy wyau: Mae'r fenyw yn dodwy wyau. Mae'n dasg anodd: gludo wy i flewyn o'r gwallt yn agos iawn i'r croen i gadw yn gynnes. Fel arfer mae'n gwneud hyn yn y nos pan mae'r pen yn llonydd. Mae'n dodwy rhyw 7-8 wy bob nos.</p> <p><i>Lays eggs: The female lays eggs. It's an intricate task, gluing an egg to a hair, very near to or touching the scalp to keep warm. She usually does it at night when her host is still. She tries to make it blend with the surroundings, and will lay 7 or 8 each night.</i></p>	<p>3. Cymharu: Fel arfer mae'r fenyw yn cymharu rhwng dodwy pob wy.</p> <p><i>Mating: The female usually mates between laying each egg.</i></p>	<p>4. Deoriad: Cymer wy 7-10 diwrnod i ddeor. Pan mae'r lleuen yn barod i ddeor nid yw'r pen ar yr wy yn ddigon mawr. Felly mae'n anadlu aer i mewn yn sydyn fel y gall chwyddo i fyrstio'r wy. Mae'r wy gwag yn cael ei adael ar y gwallt ac yn disgleirio'n wyn.</p> <p><i>Hatching: Each egg takes 7-10 days to hatch. When the louse is ready to hatch, the plug at the end of the egg is too small, when removed for the louse to get out. So it gulps in air, passes it through the body until the louse, under pressure 'pops' out of the egg. The empty eggshell (the nit) is left on the hair and is now gleaming white.</i></p>
<p>5. Diod cyntaf: Caiff y lleuen newydd ei ddiod cyntaf o waed. Mae'n pigo croen ac yn bwydo rhyw 5 gwaith y diwrnod.</p> <p><i>First drink: The newly hatched louse has its first drink of blood. It pierces the skin and feeds five times a day.</i></p>	<p>6. Bwrw croen: Mae'r lleuen ifanc yn bwrw ei chroen 3 gwaith cyn dod yn oedolyn (yna bydd bron yr un maint â phen matsien)</p> <p><i>Moulting: The young louse moults three times before becoming an adult (and will then be just under match-head size)</i></p>	<p>7. Cyfle: Mae'r lleuen rwan eisiau teithio o ben i ben a chyfarfod ffrindiau newydd!</p> <p><i>Opportunity: Now an adult all a louse wants to do is travel (from head to head) and meet new friends!</i></p>	<p>8. Henaint: Gall lleuen fyw am 40 diwrnod.</p> <p><i>Old age: If it lives that long, it will die of old age at about forty days.</i></p>